

EUROPOS SAJUNGOS
IR
EGIPTO
ASOCIACIJA

Asociacijos taryba

Briuselis, 2022 m. birželio 16 d.
(OR. en)

UE-EG 2803/22
ADD 1

PRANEŠIMAS

Dalykas: ES IR Egipto ASOCIACIJOS TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl 2021-2027 m. ES ir Egipto partnerystės prioritetų priedas

2021-2027 m. ES ir Egipto partnerystės prioritetai**I. Įvadas**

Šiais **partnerystės prioritetais** siekiama spręsti bendrus ES ir Egipto uždavinius, ginti bendrus interesus, užtikrinti ilgalaikį stabilumą ir darnų vystymąsi abiejose Viduržemio jūros pusėse, taip pat stiprinti bendradarbiavimą ir išnaudoti santykių potencialą. Prioritetais ypatingas dėmesys skiriamas bendradarbiavimo stiprinimui, vadovaujantis Egipto priimtu dokumentu „Darnaus vystymosi strategija – vizija iki 2030 m.“ ir Naujojoje ES Viduržemio jūros regiono darbotvarkėje¹ išdėstyta peržiūrėta Europos kaimynystės politika, taip pat ES pietinėms kaimyninėms šalims skirtu ekonomikos ir investicijų planu², Europos žaliuoju kursu ir 2021 m. balandžio 16 d. Tarybos išvadomis dėl atnaujintos partnerystės su pietinėmis kaimyninėmis šalimis³. Be to, siekiama šalinti neigiamą COVID-19 pandemijos socialinį ir ekonominį poveikį ir užtikrinti ekologišką, skaitmeninį, tvarų ir įtraukų ekonomikos atsigavimą. ES ir Egipto asociacijos susitarime nustatytas bendras bendradarbiavimo pagrindas ir partnerystės prioritetai. Partnerystės prioritetai grindžiami Darnaus vystymosi darbotvarke iki 2030 m.⁴, JT darnaus vystymosi tikslais, Paryžiaus klimato susitarimu ir bendru įsipareigojimu puoselėti visuotines vertybes – demokratiją, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms. Be to, prioritetai yra suderinti su 2020 m. gruodžio 10–11 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose⁵ išdėstytu ES strateginiu prioritetu – užtikrinti, kad pietinės kaimyninės šalys būtų demokratinės, stabilesnės, žalesnės ir labiau klestinčios.

II. Prioritetai

Partnerystės prioritetai turėtų padėti įgyvendinti abipus Viduržemio jūros gyvenančių žmonių lūkesčius, visų pirma užtikrinti įtraukų darnų vystymąsi, socialinį teisingumą, galimybes gauti deramą darbą, ekonomikos klestėjimą ir daug geresnes gyvenimo sąlygas. Pagrindiniai šių tikslų aspektai yra inovacijomis grindžiamas integracinis augimas, veiksmingas ir dalyvaujamas valdymas, grindžiamas teisinės valstybės principu, žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, įskaitant socialines ir darbuotojų teises, moterų įgalėjimas siekiant lyčių lygybės, ir vaiko teisės. Prioritetais taip pat atsižvelgiama į atitinkamus ES ir Egipto tarptautinius vaidmenis ir siekiama stiprinti tiek Šalių dvišalį, tiek regioninį ir tarptautinį bendradarbiavimą. Geresnės ES ir Egipto

¹ JOIN(2021) 2 final

² SWD(2021) 23 final

³ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/news/new-agenda-mediterranean-council-approves-conclusions-renewed-partnership-southern_en

⁴ JT rezoliucija 70/1 „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf>

jungtys, ypatingą dėmesį skiriant išmaniajam judumui, automatizuotam judumui bei elektromobilumui, skaitmeninimui ir žaliajai ekonomikai, labai padės suteikti naujų galimybių bendradarbiauti šioje srityje. Įgyvendinti partnerystės prioritetus padės, be kita ko, pagal Europos komandos iniciatyvas vykdomos Naujosios Viduržemio jūros regiono darbotvarkės ekonomikos ir investicijų plano pavyzdinės iniciatyvos. Tai svarbus ES bendradarbiavimo su Egiptu aspektas, padedantis apsaugoti mūsų bendrus interesus ir gėrybes Viduržemio jūros regione.

COVID-19 pandemija sukėlė iššūkių nacionalinėms sveikatos priežiūros sistemoms ir smarkiai paveikė ekonomiką ir visuomenę. ES ir Egiptas glaudžiai bendradarbiaus, siekdami ilgalaikio socialinio ir ekonominio atsigavimo ir darnaus vystymosi. Abi Šalys siekia kuo labiau padidinti ekonomikos atsigavimo po COVID-19 naudą ir sumažinti galimus pandemijos padarinius.

Partnerystė bus grindžiama toliau nurodytais bendraisiais prioritetais.

1. Egipto tvari šiuolaikiška ekonomika ir socialinis vystymasis

ES ir Egiptas kaip pagrindiniai partneriai bendradarbiaus, kad būtų pasiekti Egipto priimtame dokumente „Darnaus vystymosi strategija – vizija iki 2030 m.“ nustatyti socialiniai bei ekonominiai tikslai, ypatingą dėmesį skirdami darnaus vystymosi reikmėms.

a) Didinti atsparumą, kurti gerovę ir remti perėjimą prie skaitmeninės ir žaliosios ekonomikos

Egiptas yra įsipareigojęs užtikrinti ilgalaikį socialinį ir ekonominį tvarumą, *inter alia*, sudarydamas palankesnes sąlygas **integraciniam augimui užtikrinti ir deramoms bei produktyvioms darbo vietoms**, visų pirma skirtoms jaunimui ir moterims, kurti, be kita ko, skatindamas įtraukti neoficialų sektorių į oficialią ekonomiką. Siekiant ilgalaikio ekonominio tvarumo, bus imamasi priemonių, kurios gali suteikti daugiau fiskalinio manevravimo galimybių, kad būtų tinkamiau įgyvendinama šalies darnaus vystymosi strategija, bus toliau vykdoma subsidijų ir mokesčių sistemos reforma, stiprinamas **privačiojo sektoriaus** vaidmuo ir **gerinama verslo aplinka**, kad būtų pritraukta daugiau tiesioginių užsienio investicijų, be kita ko, vykdant atviresnę ir tvarią prekybos politiką, remiant svarbiausius infrastruktūros projektus, pavyzdžiui, veiksmingos, patikimos ir tvarios transporto sistemos kūrimą. Kadangi tvariam integraciniam augimui užtikrinti itin svarbi mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) plėtra, bendradarbiaujant ES ir Egiptui šis sektorius ir toliau bus vienas svarbiausių. Be to, ES remis Egipto pastangas **reformuoti viešąjį administravimą ir užtikrinti gerą valdymą**, be kita ko, skatinant naudoti kokybiškus statistinius duomenis ir atsižvelgiant į skaitmeninę pertvarką ir susijusius naujus verslo bei visuomenės modelius.

ES toliau labai padės remti verslo aplinką ir tvarų ekonomikos augimą, be kita ko, įgyvendindama konkrečias pavyzdines iniciatyvas prioritetiniuose sektoriuose, kuriomis, pavyzdžiui: bus plėtojamos tvarios transporto rūšys ir viešojo transporto infrastruktūra, taip pat remiamas Egipto perėjimas prie elektromobilumo. Atsižvelgdama į Egipto įgyvendinamą Darnaus vystymosi strategiją iki 2030 m., ES toliau rems Egipto perėjimą prie žaliosios ekonomikos, įskaitant darnų žemės ūkio ir vandens sektorių vystymą. Šiomis aplinkybėmis ES taip pat rems skaitmeninės infrastruktūros stiprinimą, visų pirma visuotinę prieigą prie geresnių, įperkamu ir saugių tinklų, taip pat informuotumo didinimą ir keitimąsi informacija bei žiniomis apie kibernetinio saugumo grėsmes.

Pripažindami mokslinių tyrimų ir inovacijų svarbą savo visuomenių pažangai, ES ir Egiptas įvairiuose sektoriuose toliau bendradarbiaus mokslinių tyrimų bei inovacijų ir skaitmeninių technologijų, įskaitant dirbtinį intelektą ir kibernetinį saugumą, pažangos skatinimo srityse, kartu saugodami teisę į privatumą. Šiomis aplinkybėmis Egiptas ir ES pabrėžė, kad yra suinteresuoti aktyviau bendradarbiauti vykdydami įvairią atitinkamą mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo veiklą, be kita ko, pagal programas „Europos horizontas“ ir „Erasmus+“, pasitelkdami Partnerystę mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje Viduržemio jūros regione (PRIMA), taip pat naudodamiesi Viduržemio jūros sąjungos regionine mokslinių tyrimų ir inovacijų platforma.

Atsižvelgiant į Egipto neįkainojamą ir įvairų paveldą ir į reikšmingą kultūros ir turizmo sektorių indėlį į šalies ekonominę plėtrą, bendrąjį vidaus produktą (BVP), užimtumą, užsienio valiutos atsargas ir visuomenę plačiaja prasme, ypač daug dėmesio bus skiriama **kultūros, kultūrinio paveldo išsaugojimo ir ekonominės plėtros sąsajai**. ES ir Egiptas bendradarbiaus, inter alia, siekdami nustatyti būdus, kaip apsaugoti ir išsaugoti materialųjį bei nematerialųjį kultūros paveldą, ir šioje srityje siūlys atitinkamų jungtinių bendradarbiavimo veiksmų. Siekdami spręsti neigiamo COVID-19 pandemijos poveikio Egipto turizmo sektoriui problemą, ES ir Egiptas bendradarbiaus, kad padidintų galimybes šioje srityje.

b) Prekyba ir investicijos

ES ir Egiptas yra svarbūs **prekybos partneriai**. Abi Šalys kartu nustatys tinkamus metodus, kaip stiprinti dvišalius santykius prekybos ir investicijų srityse, didinti konkurencingumą ir užtikrinti prekių bei paslaugų prieinamumą atitinkamose rinkose (pagal Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) taisykles ir ES ir Egipto asociacijos susitarimą), taip pat Egipto tolesnę integraciją į regionines ir pasaulines vertės grandines.

ES ir Egiptas glaudžiai bendradarbiaus, kad pateiktų bendrų praktinių pasiūlymų, kad padėtų Egiptui didinti konkurencingumą ir rinkos skaidrumą, **stiprinti esamus prekybos ir investicijų santykius** ir užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi ES ir Egipto asociacijos susitarimo prekybos ir konkurencijos nuostatų ir kad šis susitarimas būtų įgyvendinamas taip, kad būtų išnaudojamas visas jo potencialas. Siekdama geriau apsaugoti vartotojų sveikatą ir užtikrinti jų saugą ir atsižvelgdama į PPO taisykles, tarptautiniu mastu sutartus sanitarijos ir fitosanitarijos standartus ir atitinkamas savo taisykles ir principus, ES remia tvarių maisto sistemų pertvarkymą ir veiksmingų vartotojų saugos sistemų kūrimą. Abi Šalys glaudžiai bendradarbiaus, kad pritrauktų ir padidintų Europos investicijas, visų pirma sudarydamos palankias sąlygas investicijoms, ir apsvarstys įvairias kitas galimybes, pavyzdžiui, galimybę naudotis Sueco kanalo ekonomine zona, vykdyti atviresnę ir tvaresnę prekybos politiką ir tobulinti reguliavimo sistemą.

ES remia Egipto politiką, pagal kurią bus skatinama e. prekyba, skaitmeninė prekyba, konkurencijos reguliavimas ir investicijų potencialo didinimas, gerinant verslo aplinką ir plėtojant Egipto žaliųjų informacinių ir ryšių technologijų (IRT) strategiją.

c) Socialinis vystymasis ir socialinis teisingumas

ES remia Egipto pastangas skatinti ir reformuoti socialinį vystymąsi bei socialinį teisingumą ir prasmingą, įtraukų socialinį dialogą, taip pat spręsti su sparčiu gyventojų skaičiaus augimu susijusias socialines ir demografines problemas, įskaitant vandens trūkumo ir aprūpinimo maistu pažeidžiamumo problemas. Tam, be kita ko, reikės stiprinti šalies žmogiškuosius išteklius, visų pirma jaunimą, moteris ir vaikus. ES remia Egipto pastangas skatinti **pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų**, visų pirma patiriančių galimą neigiamą ekonominių reformų poveikį ir išorės sukurtimų, pavyzdžiui, COVID-19 pandemijos, padarinius, ekonominę ir socialinę **apsaugą**, taikant visapusiškas **socialinės apsaugos sistemas ir tikslines socialinės apsaugos programas, suderintas su iniciatyvos „Haya Karima“ („Deramas gyvenimas“)** ir programų „Takaful“ bei „Karama“ **tikslais**. Ypatingas dėmesys bus skiriamas moterų įgalėjimo skatinimui ir moterų bei mergaičių vaidmens visuomenėje ir ekonomikoje stiprinimui, kaip nurodyta 2030 m. nacionalinėje moterų įgalėjimo strategijoje. Be to, ES ir Egiptas toliau skatins įtraukią **kaimo ir miesto socialinę ir ekonominę plėtrą**, taip pat gerins pagrindinių paslaugų teikimą, remia šiuolaikišką kokybišką **švietimą**, be kita ko, siekdami užtikrinti ryšį su darbo rinkos poreikiais, gerinti gyventojų skaitmeninius įgūdžius ir raštingumą, techninį ir profesinį mokymą bei **sveikatos priežiūros sistemas**.

ES ir Egiptas bendradarbiaus sveikatos sektoriuje, siekdami sumažinti spaudimą, kurį COVID-19 daro sveikatos priežiūros tarnyboms, taip pat bendradarbiaus vakcinų srityje. Taip, be kita ko, bus remiami Egipto siekiai tapti regioniniu gamybos ir eksporto į Afriką ir Artimuosius Rytus centru. ES dalysis savo patirtimi, įgyta kuriant įtraukią sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sistemą ir užtikrinant geresnę sveikatos priežiūrą.

d) Energetika, aplinka ir klimato politika

ES ir Egiptas bendradarbiaus **įvairindami energijos išteklius ir pereidami prie mažataršės ekonomikos**, ypatingą dėmesį skirdami **atsinaujinantiesiems energijos ištekliams, energijos vartojimo efektyvumo** veiksams ir laipsniškam perėjimui prie mažai anglies dioksido išskiriančių ir tvarių sausumos, jūrų laivybos ir civilinės aviacijos sričių transporto rūšių. Egipto Vyriausybės prašymu ES remis Egipto pastangas atnaujinti jo integruotąją energetikos strategiją, kuria siekiama užtikrinti, kad šalis atitiktų darnaus vystymosi reikalavimus, ir mažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. ES ir Egipto **dialogo energetikos ir klimato klausimais stiprinimas** padės nustatyti pagrindines bendradarbiavimo sritis. Tai galėtų apimti paramą Egipto pastangoms tapti regiono energetikos centru, daugiausia dėmesio skiriant atsinaujinančiajai energijai, nuolatinį bendradarbiavimą Rytinės Viduržemio jūros dalies dujų forume ir abipusiškai naudingų energetikos projektų, įskaitant Egipto ir ES tarpusavio jungčių projektus, įgyvendinimą.

ES ir Egiptas taip pat bendradarbiaus bendrų mokslinių tyrimų, dalijimosi patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais, technologijų perdavimo ir subregioninio (Viduržemio jūros regiono vidaus) bendradarbiavimo skatinimo srityse, deramai atsižvelgdami į siekį išsaugoti Viduržemio jūros ekosistemas.

ES ir Egiptas stiprins bendradarbiavimą, siekdami propaguoti ekologinio turizmo koncepciją, įskaitant biologinės įvairovės Egipte ir Viduržemio jūroje apsaugą, visų pirma bendradarbiavimą gamtos draustinių valdymo ir nualintų gamtos išteklių atkūrimo srityse.

ES ir Egiptas drauge skatins imtis **veiksmų klimato ir aplinkos srityse, kad užtikrintų darnų vystymąsi**, laikydamiesi įsipareigojimų pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, Paryžiaus susitarimą ir Glazge priimtus sprendimus dėl klimato. ES padės Egiptui įgyvendinti **nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus** klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos srityse, be kita ko, finansuodama kovą su klimato kaita. Be to, ES ir Egiptas bendradarbiaus siekdami, *inter alia*, Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. ir Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programoje nustatytų tikslų.

ES remia Egiptą pastangas skatinti žaliąją pertvarką, ekologišką ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą, optimizuoti energijos išteklių potencialą ir naudojimą, toliau įvairinti energijos rūšių derinį įtraukiant atsinaujinančiąją energiją ir užtikrinant energijos vartojimo efektyvumą, stiprinti valdymą ir nustatyti aplinkai palankius vystymosi būdus.

ES padės Egiptui skatinti tvarų finansavimą, įskaitant žaliąsias obligacijas, vidaus investicijų portfelyje taikyti aplinkos tvarumo standartus, taip pat stiprinti pajėgumus gaminti ir eksportuoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, visų pirma elektros energiją ir vandenilį iš atsinaujinančiųjų išteklių.

Atsižvelgdama į grėsmę, kurią nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis kelia vandens trūkumas, ES padės Egiptui **vandentvarkos** ir kitose bendro intereso srityse, pavyzdžiui, **biologinės įvairovės išsaugojimo, sanitarijos ir kietųjų atliekų tvarkymo**, įskaitant pramoninių teršalų mažinimą, cheminių medžiagų ir pavojingų atliekų tvarkymą ir kovą su dykumėjimu bei žemės degradacija. Egiptas ir ES taip pat nagrinėja Viduržemio jūros sąjungos teikiamas galimybes bendradarbiauti klimato, aplinkos ir mėlynosios ekonomikos srityse.

Kad padidintų aprūpinimo maistu saugumą, ES ir Egiptas glaudžiau bendradarbiaus siekdami pereiti prie tvarių maisto sistemų, įskaitant tvarų žemės ūkio ir žuvininkystės valdymą bei natūralių gamybos veiksnių išsaugojimą.

2. Partnerystė užsienio politikos srityje

a) Bendros kaimynystės ir tolimesnių šalių stabilumo užtikrinimas

Konfliktai ir krizės Viduržemio jūros regione yra viena pagrindinių kliūčių politiniam stabilumui ir darniam vystymuisi. Todėl svarbiausi prioritetai siekiant apsaugoti mūsų žmones ir sudaryti jiems sąlygas klestėti – bendros ES ir Egipto pastangos užkirsti kelią konfliktams ir juos išspręsti, skatinti bendradarbiavimą saugumo srityje, švelninti konfliktų padarinius ir šalinti pagrindines jų priežastis. ES ir Egipto partnerystė yra svarbi siekiant užtikrinti Viduržemio jūros regiono, Artimųjų Rytų ir Afrikos stabilumą ir klestėjimą. ES ir Egipto bendradarbiavimu toliau bus siekiama padėti spręsti konfliktus, kurti taiką, stiprinti regioninę ekonominę integraciją ir spręsti politinius bei ekonominius šių regionų uždavinius.

Atsižvelgdami į strateginę partnerystės kryptį, ES ir Egiptas yra įsipareigoję aktyviau bendradarbiauti užsienio politikos srityje dvišaliu, regioniniu ir tarptautinių organizacijų lygmenimis, visų pirma JT ir daugiašaliuose forumuose, įskaitant Viduržemio jūros šalių sąjungą,

taip pat su Arabų Valstybių Lyga ir Afrikos Sąjunga, kurios vienas narių yra Egiptas. ES ir Egiptas taip pat yra įsipareigoję bendradarbiauti kasmetiniuose ES ir pietinių kaimyninių šalių ministrų susitikimuose, kaip pasiūlyta Tarybos išvadose „Atnaujinta partnerystė su pietinėmis kaimyninėmis šalimis. Nauja Viduržemio jūros regiono darbotvarkė“. Tarp prioritetų – atnaujintos pastangos remti izraeliečių ir palestiniečių susitarimą vykdant Artimųjų Rytų taikos procesą, remiantis svarbiu ES ir Egipto vaidmeniu šioje srityje. Rytinėje Viduržemio jūros regiono dalyje Egiptas ir ES bei jos valstybės narės, *inter alia*, stiprins regioninį bendradarbiavimą pagal tarptautinę teisę, įskaitant Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (UNCLOS). Egiptas ir ES kartu įgyvendins atitinkamas Saugumo Tarybos rezoliucijas, visų pirma dėl Artimųjų Rytų taikos proceso, Libijos ir Sirijos. Be to, Egipte yra Afrikos Sąjungos rekonstrukcijos ir plėtros po konfliktų centras ir Arabų Valstybių Lygos būstinė, su kuriais ES toliau stiprins ir plėtros bendradarbiavimą. ES ir Egiptas taip pat sieks glaudžiau bendradarbiauti daugiašalėje erdvėje ir spręsdami pagrindinius regioninius ir tarptautinius uždavinius, kurie daro poveikį abiem Šalims, be kita ko, imdamiesi veiksmų klimato kaitos srityje.

Atsižvelgiant į svarbų Egipto vaidmenį pasaulinio vystymosi srityje ir susijusius tolesnius jo užmojus, vienas iš ES ir Egipto bendradarbiavimo tikslų bus išplėsti ES ir Egipto partnerystę platesniu regioniniu mastu, įskaitant Afriką, abipusio intereso srityse ir dalyvaujant tokiose iniciatyvose kaip Asuano tvarios taikos ir vystymosi forumas. Siekiant užtikrinti Egipto vandens tiekimo saugumą, skatinti taiką ir stabilumą platesniame regione, vienas svarbiausių ES ir Egipto prioritetų – kuo greičiau pasiekti tarptautinį susitarimą pagal 2015 m. deklaraciją dėl principų ir tarptautinės teisės Etiopijos užtvankos klausimu. Derybomis pasiektu susitarimu pagrįstas tarptautinis susitarimas padės šį ginčą paversti galimybe pritraukti užsienio investicijų ir padidinti regiono šalių bei milijonų gyventojų stabilumą. ES yra pasirengusi remti Afrikos Sąjungos vadovaujamą procesą, pagal kurį bendradarbiaujama su tarptautiniais partneriais, įskaitant ES, ir prisiimti aktyvesnį vaidmenį, kai tai naudinga visoms susitariančiosioms šalims ir kai jos to pageidauja, dalydamasi patirtimi bendrų vandens išteklių valdymo pagal tarptautinę teisę srityje. Be to, ES ir Egiptas remia pasiūlymus plėtoti tarpregioninį bendradarbiavimą, įskaitant trišalį bendradarbiavimą Afrikoje.

b) Bendradarbiavimas krizių valdymo ir reagavimo srityse

ES ir Egiptas tiek dvišaliu, tiek regioniniu lygmenimis intensyviau bendradarbiaus, konsultuos ir keisis patirtimi krizių valdymo ir prevencijos srityje, be kita ko, pasitelkdami Kairo tarptautinį konfliktų sprendimo, taikos palaikymo ir taikos kūrimo centrą (CCCPA), kad spręstų sudėtingas taikos, stabilumo ir vystymosi problemas, kylančias dėl konfliktų, klimato kaitos, gaivalinių nelaimių ir epidemijų, be kita ko, naudodamiesi priemone COVAX, savo bendroje kaimyninėse

šalyse ir už jų ribų. Bus aktyviau dirbama atsparumo klimato kaitai ir prisitaikymo prie jos srityse, be kita ko, investuojama į prevencines priemones ir stiprinamas bendradarbiavimas civilinės saugos ir nelaimių rizikos valdymo srityse.

3. Stabilumo didinimas

ES ir Egipto bendras tikslas – jų visuomenių ir platesnio regiono stabilumas. Žmogaus teisės ir pilietinės, politinės, ekonominės, socialinės, darbuotojų ir kultūrinės teisės, nustatytos tarptautinės žmogaus teisių teisės aktuose, Europos Sąjungos sutartyje, taip pat demokratijos principai, įtvirtinti Egipto Konstitucijoje, yra svarbūs abiejų Šalių stabilumui ir bendra vertybė bei šiuolaikiškos demokratiškos valstybės pagrindas. Laikydami savo tarptautinių prievolių – ilgalaikio stabilumo ir saugumo pagrindo – Egiptas ir ES pakartoja įsipareigojančios toliau propaguoti demokratiją, pagrindines laisves ir žmogaus teises, lyčių lygybę ir lygias galimybes kaip visų savo piliečių konstitucines teises. 2021 m. Egiptas ėmėsi svarbių veiksmų: atšaukė nepaprastąją padėtį ir paskelbė Egipto nacionalinę žmogaus teisių strategiją (2021–2026 m.). Nacionalinėje strategijoje numatytos keturios prioritetinės sritys ir dar kartą patvirtinamas Egipto nacionalinis tikslas siekiant stabilumo, pažangos ir tvaraus vystymosi šalyje užtikrinti visas pilietines, politines, ekonomines, socialines ir kultūrinės teises. Atsižvelgdama į tai, ES Egiptui padės užtikrinti šias teises ir įgyvendinti šiuos tikslus.

a) Geras valdymas ir šiuolaikiška demokratinė valstybė

Egiptas ir ES pakartoja savo įsipareigojimą užtikrinti atskaitomybę, teisinės valstybės principo laikymąsi ir visapusišką pagarbą žmogaus teisėms bei pagrindinėms laisvėms, taip pat reaguoti į savo piliečių reikalavimus. Šiais įsipareigojimais grindžiama tolesnė ES parama Egipto pastangoms **stiprinti valstybės institucijų pajėgumus** vykdyti veiksmingą **viešojo sektoriaus reformą** ir **teisėsaugos institucijų pajėgumus užtikrinti saugumą visiems**. Remdamiesi tarptautine teise ir geriausia praktika, ES ir Egiptas stiprins bendradarbiavimą **teisingumo sektoriaus modernizavimo** ir pajėgumų stiprinimo srityse, visų pirma šiuolaikinių technologijų, kovos su korupcija, sukčiavimu ir pinigų plovimu bei nusikalstamu būdu įgytų pajamų susigrąžinimo klausimais. ES ir Egiptas taip pat apsvarstys galimybę plėtoti teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose ir civilinėse bylose ir vesti derybas dėl Egipto ir ES teisėsaugos institucijų bendradarbiavimo susitarimų. Be to, ES ir Egiptas bendradarbiaus siekdami užtikrinti aukštą asmens duomenų apsaugos lygį, atitinkantį tarptautinius duomenų apsaugos standartus.

ES ir Egipto parlamentinis bendradarbiavimas, be kita ko, parlamento komitetams ir grupėms palaikant struktūrinius ryšius, pagerins veiklos koordinavimą ir padės Šalims geriau suprasti vienai

kitą. Be to, ES remis Egipto pastangas visais lygmenimis planuoti ir teikti viešąsias paslaugas, taip pat toliau visiems užtikrinti lygias ekonomines, socialines bei politines galimybes ir skatinti socialinę integraciją.

b) Saugumas ir terorizmas

Saugumas yra bendras tikslas. Terorizmas ir jį skatinantis smurtinis ekstremizmas kelia pavojų abipus Viduržemio jūros esančių valstybių socialinei sanklodai. Tai didžiulė grėsmė mūsų piliečių saugumui ir gerovei. Kova su šiomis grėsmėmis yra bendras ES ir Egipto tikslas. Šioje srityje abi Šalys gali bendradarbiauti laikydamosi visapusiško požiūrio, kad šalintų pagrindines terorizmo priežastis, drauge visapusiškai gerbdamos žmogaus teises ir pagrindines laisves, siekdamos sėkmingai **kovoti su radikalėjimu ir užkirsti jam kelią** bei skatinti socialinę ir ekonominę plėtrą. ES ir Egiptas sutaria, kad būtina bendradarbiauti siekiant remti religijų dialogą, kad būtų įtvirtinti žmogiškosios brolybės principai, kuo labiau stiprinti bendrus taikos kultūros pagrindus, kartu atsisakant smurto idėjos, skatinti religinę toleranciją ir apsaugoti religijos ar tikėjimo laisvę. ES ir Egiptas tebėra įsipareigoję bendradarbiauti kovos su ekstremizmu ir visų rūšių diskriminacija, be kita ko, islamofobija, rasizmu ir ksenofobija, srityse.

ES ir Egiptas stiprins operatyvinį bendradarbiavimą srityse, susijusiose su saugumu ir kova su terorizmu, įskaitant aviacijos saugumą ir apsaugą; pajėgumais užkirsti kelią tarptautiniam organizuotam nusikalstamumui (pavyzdžiui, neteisėtam migrantų gabenimui, prekybai žmonėmis, įskaitant prekybą vaikais, neteisėtai prekybai kultūros vertybėmis) ir su juo kovoti; neteisėtai parduodamų kultūros vertybių gražinimu pagal tarptautinę teisę; prekyba neteisėtais narkotikais, terorizmo finansavimu ir pinigų plovimu.

Abi Šalys susitaria stiprinti bendradarbiavimą įgyvendinant JT kovos su neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais veiksmų programą, be kita ko, dalydamosi patirtimi, rengdamos mokymus ir kitaip stiprindamos pajėgumus.

c) Migracija ir judumas

ES ir Egiptas pabrėžia, kad svarbu toliau bendradarbiauti siekiant kartu veiksmingai ir efektyviai spręsti neteisėtos migracijos problemas, taip pat visus kitus migracijos ir judumo, įskaitant **teisėtą migraciją**, klausimus, atsižvelgiant į ES ir valstybių narių kompetenciją, pasitelkiant visapusiškas, konkretiems poreikiams pritaikytas ir abipusiai naudingas partnerystes ir laikantis Valetos aukščiausiojo lygio susitikimo politinės deklaracijos bei bendro Valetos veiksmų plano, taip pat atsižvelgiant į Europos Komisijos komunikatą dėl naujo migracijos ir prieglobsčio pakto⁶.

⁶ COM(2020) 609 final

ES toliau remis Egipto Vyriausybės pastangas stiprinti **migracijos ir prieglobsčio valdymo** sistemą ir pagal atitinkamas priemones laiku telkti finansavimą. Palankiai vertindama teigiamus Egipto neteisėtos migracijos srautų valdymo rezultatus ir jais remdamasi, ES toliau remis Egipto pastangas užkirsti kelią neteisėtai migracijai ir su ja kovoti, stiprinti sienų valdymą, kovoti su prekyba žmonėmis ir neteisėtu žmonių gabenimu, be kita ko, nustatyti prekybos žmonėmis aukas ir padėti joms.

ES ir Egiptas yra įsipareigoję saugoti migrantų, prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių teises, visapusiškai laikydamiesi žmogaus teisių teisės ir pabėgėlių teisės. ES sieks remti ir stiprinti Egipto pajėgumus apsaugoti šias teises, teikti apsaugą pagal tarptautinius standartus ir užtikrinti galimybes naudotis pagrindinėmis paslaugomis, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros ir švietimo, – be kita ko, pabėgėliams, migrantams ir prieglobsčio prašytojams. ES sieks stiprinti bendradarbiavimą su Egiptu savanoriško perkėlimo srityje. ES ir Egiptas skatins ir lengvins bendradarbiavimą neteisėtų migrantų tapatybės nustatymo, grąžinimo (įskaitant remiamą savanorišką grįžimą), readmisijos ir tvarios reintegracijos į jų kilmės šalį srityse. ES ir Egiptas nagrinės galimybes bendradarbiauti sienų valdymo srityje.

Be to, bus bendradarbiaujama šalinant pagrindinių neteisėtos migracijos ir priverstinio gyventojų perkėlimo iš trečiųjų šalių priežastis (tai visų pirma konfliktai ir nestabilumas, nepakankamas išsivystymas, skurdas ir nedarbas), taip pat kovojant su neigiamu klimato kaitos ir sausrų poveikiu. Šio bendradarbiavimo reikmėms, siekiant atgaivinti ekonomiką po COVID-19 pandemijos, bus įgyvendinamos darbo vietų kūrimo iniciatyvos, pagal kurias, *inter alia*, bus sudaroma socialinių ir ekonominių galimybių, ypač geresnių perspektyvų jaunimui.

Tvarkingas, saugus, reguliarus ir atsakingas asmenų **judumas**, be kita ko, švietimo tikslais, kartu išvengiant protų nutekėjimo, gali padėti ugdyti įgūdžius ir žinias, o tai galėtų prisidėti prie Egipto vystymosi. Be to, atsižvelgiant į ES ir valstybių narių kompetencijas, taip gali būti užmegzta tvarių aukštos kvalifikacijos darbo jėgos ES ir Egipte ryšių.

III. Bendradarbiavimo principai

Propaguojant žmogiškąjį veiksni ir žmonių tarpusavio ryšius bus sustiprintos ES ir Egipto sąsajos ir drauge sutvirtinta jų partnerystė. Tarpusavio atskaitomybė ir atsakomybė Europos ir Egipto žmonėms yra vienas esminių partnerystės prioritetų aspektų.

Bendros svarbos klausimus taip pat reikėtų spręsti **tvirčiau bendradarbiaujant regioniniu ir subregioniniu mastu (Pietų šalių savitarpio bendradarbiavimas)**. Šiuo atžvilgiu ES ir Egiptas

veiks išvien Viduržemio jūros sąjungoje ir dalyvaudami Annos Lindh fondo veikloje, visų pirma susijusioje su kultūrų dialogu.

Įrodyta, kad dialogo kultūra yra vertinga ugdant tarpusavio pagarbą. Bus labai svarbu **stiprinti dialogą** tokiais klausimais kaip demokratija, žmogaus teisės, socialinė ir ekonominė plėtra, prekyba ir investicijos, taip pat bendro intereso regioniniais bei tarptautiniais klausimais. Dialogas taip pat leis pagrįsti partnerystę ir įvertinti jos išsamumą bei laimėjimus.

Atsižvelgiant į Egipto Vyriausybės prioritetus, visuose partnerystės prioritetuose bus skiriama dėmesio **jaunimui**, nuo kurio priklauso ilgalaikis mūsų visuomenių stabilumas, ir **moterims**. Vienas pagrindinių tikslų – suteikti jiems galių ir parūpinti teisinių bei praktinių priemonių, kad jie visuomenėje atliktų deramą vaidmenį aktyviai dalyvaudami savo šalies ekonomikoje ir valdyme. ES ir Egiptas toliau dalysis kovos su diskriminacija ir smurtu prieš moteris, lyčių lygybės propagavimo, taip pat įtraukties skatinimo ir galimybių suteikimo jaunimui patirtimi.

ES ir Egiptas sutinka, kad **pilietinė visuomenė** gali reikšmingai ir svariai prisidėti prie jų partnerystės prioritetų įgyvendinimo ir skaidraus, dalyvavimu pagrįsto modernios demokratinės valstybės valdymo, taip pat paremti darnaus vystymosi procesą Egipte. Abi Šalys bendradarbiaus su pilietine visuomene, kad ji veiksmingai prisidėtų prie ekonominio, politinio ir socialinio vystymosi, vadovaudamasi Egipto Konstitucija ir atitinkamais nacionalinės teisės aktais.

IV. Išvada

Laikydami bendros atsakomybės principo, ES ir Egiptas drauge nustatė šiuos partnerystės prioritetus. Atsižvelgiant į Viduržemio jūros regiono darbotvarkės peržiūra ir Tarybos išvadamis, 2024 m. numatyta atlikti laikotarpio vidurio peržiūrą, siekiant įvertinti partnerystės prioritetų poveikį ir prireikus juos pritaikyti. Asociacijos komitetas ir Asociacijos taryba ir toliau yra pagrindiniai organai ir kasmet atliks bendrą partnerystės prioritetų įgyvendinimo vertinimą.